

Fact sheet

Een internationale naam in de fotografie

Het Nederlands Fotomuseum is het belangrijkste centrum voor het tonen, conserveren, verzamelen en bestuderen van fotografie uit Nederland. Het museum waakt over het Nederlands fotografisch erfgoed. Op 7 februari 2026 opent het museum in pakhuis Santos, een onlangs gerenoveerd rijksmonument in het hart van het Rotterdamse havengebied. Het gebouw biedt een modern onderkomen aan de nationale Collectie van ruim 6,5 miljoen objecten – een van de grootste museumcollecties van fotografie ter wereld.

Het museum is in 2003 opgericht, mede dankzij het legaat van Hein Wertheimer, een bezielde amateurfotograaf die bij zijn dood 22 miljoen gulden (11,2 miljoen euro) naliet voor de oprichting van een Nederlands fotomuseum. Het Nederlands Fotomuseum is een van de 30 nationale musea van Nederland, waar ook het Rijksmuseum en het Van Gogh Museum bij horen.

De verhuizing naar pakhuis Santos

Door de verhuizing naar het onlangs gerenoveerde pakhuis Santos kan het museum zijn rijke Collectie met onder meer het archief van Ed van der Elsken en Esther Kroon beter ontsluiten. Het museum wordt een plaats voor ontdekkingen en voor nieuwe manieren waarop bezoekers niet alleen de kunst en techniek van de fotografie kunnen ervaren, maar ook te weten komen hoe foto's worden gemaakt en waarom fotografie van belang is.

In het monumentale gebouw van negen verdiepingen is plaats voor uitgebreide tentoonstellingsruimtes, de *Eregalerij van de Nederlandse fotografie*, een museumwinkel en een algemeen toegankelijke bibliotheek, educatiestudio's, publieke ruimtes, een café, een donkere kamer en een restaurant met panoramisch uitzicht op de Rotterdamse skyline.

In het hart van het gebouw worden de museumcollectie en de atelierruimtes ondergebracht. Door glazen wanden kunnen bezoekers de Collectie en de atelierruimtes zien, waar specialisten achter de schermen werken aan restauratie en conservering.

De verwerving van het monumentale pakhuis in juli 2023 vervult de langgekoesterde wens van het Nederlands Fotomuseum om een dynamische ontmoetingsplaats te ontwikkelen, die voor iedereen toegankelijk is en die een internationaal platform vormt voor de Nederlandse fotografie. Dat is mogelijk gemaakt door een schenking van de Stichting Droom en Daad.

Wereldleider in het beheer van fotocollecties

Het Nederlands Fotomuseum is voorbeeldstellend in het beheer van fotocollecties en de bescherming van fotoarchieven. Naast de tentoonstellingen en het publieksprogramma richt het werk van het museum zich op de Collectie, die een steeds groeiend archief van de Nederlandse fotografische geschiedenis vormt. In de loop van ruim 25 jaar heeft het museum een unieke verzameling bijeengebracht. Naar verwachting zal de Collectie in 2028 uit 7,5 miljoen afbeeldingen bestaan.

De uitgebreide Collectie omvat Nederlandse fotografie, dat wil zeggen het werk van fotografen die in Nederland wonen en/of werken, met de nadruk op 20ste-eeuwse analoge- en documentaire

fotografie. Daarnaast omvat de Collectie hedendaags fotografisch werk zoals *The Studio Sculptures* van Jaya Pelupessy en de installatie *Neutral (open hearted)* van Anouk Kruithof.

Wat maakt de Collectie bijzonder?

De Collectie is bijzonder vanwege de ruim 175 fotoarchieven, waaronder die van gerenommeerde Nederlandse fotografen als Cas Oorthuys en Jacqueline Hassink, plus een omvangrijke hoeveelheid negatieven en dia's. Daarnaast omvat de Collectie uitzonderlijke foto's van de voormalige koloniën van Nederland, zoals het werk van Kassian Céphas, die eind 19de eeuw het hof van de sultan van Yogyakarta heeft gefotografeerd en van Augusta Curiel, die honderd jaar geleden een fotostudio in Suriname had.

Fotografie is een bijzonder kwetsbaar medium en het zeer belangrijke behoud van het fotografische erfgoed van Nederland – van de vroegste daguerreotypie van 1842 tot hedendaagse digitale prints – is een taak die het museum met bezoekers gaat delen via de straks zichtbare opslagruimtes en speciale atelierruimtes. Bezoekers krijgen informatie over de nationale Collectie, het bijzondere klimaat, nieuwe aankopen en de uiteenlopende objecten die het museum beheert, zoals negatieven, afdrukken, albums en camera's.

De *Eregalerij van de Nederlandse fotografie* ondergaat een gedaantewisseling die is toegesneden op het nieuwe gebouw. Deze galerij toont de ontwikkeling van de fotografie in Nederland - van de uitvinding van de fotografie rond 1839 tot het huidige digitale tijdperk. De *Eregalerij* toont 99 bijzondere foto's die zijn gekozen wegens hun sociale en artistieke impact en omvat meesterwerken van Anton Corbijn, Dana Lixenberg, Violette Cornelius, Paul Huf, Rineke Dijkstra en Erwin Olaf. Het 100ste werk van de tentoonstelling wordt gekozen door bezoekers.

Over de renovatie van Santos

Het nieuwe onderkomen van het Nederlands Fotomuseum staat bekend als pakhuis Santos. Het is een rijksmonument aan de Rotterdamse Rijnhaven, op de grens van de vernieuwde buurt Katendrecht en de diverse Afrikaanderwijk.

Het gebouw is ontworpen door de architecten J.P. Stok Wzn en J.J. Kanters en werd in 1902 geopend als pakhuis voor Braziliaanse koffie. In 2021 is het historische gebouw gerestaureerd en getransformeerd door het Duitse designplatform *stilwerk*. De renovatie en uitbreiding van het originele gebouw werd ontworpen door het architectenteam RENNER HAINKE WIRTH ZIRN ARCHITEKTEN uit Hamburg en WDJARCHITECTEN uit Rotterdam, en uitgevoerd door Burgy Bouwbedrijf uit Leiden.

Santos is een van de best geconserveerde pakhuizen van Nederland. Het interieur is in vrijwel oorspronkelijke staat. Als onderdeel van de renovatie zijn de zes oorspronkelijke verdiepingen met hun gietijzeren kolommenstructuur bewaard gebleven en loopt er een grote kelder onder het gehele oppervlak van het gebouw.

Op de begane grond is een royaal, open atrium aangelegd met een centraal trappenhuis dat door het hele gebouw loopt. Op het oorspronkelijke gebouw zijn twee nieuwe verdiepingen gebouwd, waarvan de bovenste wordt omvat door een 'kroon' met een semi-transparante gevel. De open plattegrond met gesloten gevels en minimale daglichttoetreding is ideaal voor het tonen en bewaren van de museale collectie van foto's en lichtgevoelige fotografische objecten.

Financiering

Het Nederlands Fotomuseum wordt ondersteund door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de gemeente Rotterdam en door openbare en particuliere partners waaronder Stichting Droom en Daad, het Cultuurfonds, de Wertheimer Stichting, het Mondriaan Fonds en de VriendenLoterij.